

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Vlas Elena în numele inculpatului Șevciuc Vasili și de către avocatul Duca Denis în numele inculpatului Melișan Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 decembrie 2020 în cauza penală privindu-i pe,

Șevciuc Vasili xxx, născut la xxxxx, originar din xxx, domiciliat în xxxxxx

Melișan Oleg xxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. 06.08.2019-01.06.2020 (prima instanță);

2. 23.06.2020-09.12.2020 (instanța de apel);

3. 08.02.2021– 05.07.2021 (instanța de recurs ordinar);

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 01 iunie 2020, cauza fiind examinată în conformitate cu prescripțiile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală:

Melișan Oleg a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (2) lit.b), c), d) Cod penal și în baza acestei Legi, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 1 an.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumularea parțială a pedepselor stabilite prin sentința respectivă și prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 02.11.2017, i-a fost stabilită inculpatului Melișan Oleg o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni.

Șevciuc Vasili a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute art.186 alin. (2) lit.b), c), d) Cod penal și în baza acestei legi, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an.

În temeiul art.72 alin. (3) Cod penal, s-a dispus ca pedeapsa închisorii stabilită lui Șevciuc Vasili și Melișan Oleg să fie executată în penitenciar de tip semiînchis.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, **Melișan Oleg**, având intenție unică cu Șevciuc Vasili și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, la 09 iunie 2019, aproximativ la orele 01:00, în timp ce Șevciuc Vasili, monitoriza dacă ei nu sunt observați de careva persoane, Melișan Oleg a sărit gardul gospodăriei lui Gîrbu Ion, situată pe str. XXXXXXXX , mun. XXXX, de unde din fața casei a sustras pe ascuns o motoretă fără ataș, de model „Orox”, cu n/î XXX XXX , de culoare neagră, după care ambii cu motoreta dată, au plecat de la fața locului, cauzând astfel cet.Gîrbu Ion, o daună materială în proporții considerabile în sumă totală de 12500 lei.

Totodată, prima instanță a mai reținut că **Șevciuc Vasili**, având o intenție unică cu Melișan Oleg și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, la 09 iunie 2019, aproximativ la orele 01.00, în timp ce Șevciuc Vasili, monitoriza dacă ei nu sunt observați de careva persoane, Melișan Oleg a sărit gardul gospodăriei lui Gîrbu Ion, situată pe str. XXXXXXXX , mun.Bălți, de unde din fața casei a sustras pe ascuns o motoretă fără ataș, de model „Orox”, cu n/î XXX XXX , de culoare neagră, după care ambii cu motoreta dată au plecat de la fața locului, cauzând astfel cet.Gîrbu Ion, o daună materială în proporții considerabile în sumă totală de 12500 lei.

Astfel, prin acțiunile sale Melișan Oleg și Șevciuc Vasili, au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit.b), c), d) Cod penal, conform indicilor calificativi „furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două sau mai multe persoane, prin pătrundere în locuință și cu cauzarea de daune în proporții considerabile”

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

- avocatul Vlas Elena în numele inculpatului Șevciuc Vasili, care a solicitat casarea parțială a acesteia în latura stabilirii pedepsei, cu aplicarea față de inculpat a unei pedepse non privative de libertate;

- avocatul Duca Denis în numele inculpatului Melișan Oleg care a solicitat casarea parțială a acesteia în latura stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie dispusă aplicarea față de inculpat a unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;

3.1 În motivarea cerințelor sale, avocatul Vlas Elena în numele inculpatului Șevciuc Vasili a invocat că:

- instanța de fond la emiterea sentinței nu a luat în vedere faptul că inculpatul a recunoscut vina, cauza fiind examinată în procedură simplificată, partea vătămată a fost împotriva aplicării în privința lui Șevciuc Vasili a unei pedepse sub formă de închisoare;

- instanța de fond nu a argumentat caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoarea față de inculpat, astfel consideră posibil aplicarea în privința lui Șevciuc Vasili a unei pedepse neprivative de libertate.

3.2. *În motivarea cerințelor sale, avocatul Duca Denis în numele inculpatului Melișan Oleg a invocat că:*

- Melișan Oleg a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei în temeiul art.364¹ Cod de procedură penal, se căiește de cele comise și regretă mult faptele săvârșite;

- potrivit art.186 alin. (2) Cod penal, pedeapsa prevăzută este de amendă în mărime de la 650 la 1350 u.c sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani;

- instanța de judecată nu a argumentat caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoarea față de Melișan Oleg, în deosebi în circumstanțele în care Melișan Oleg și apărarea a pledat pentru aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;

- supra-aglomerarea penitenciarelor și pedeapsa cu închisoarea, devenind deja un fapt notoriu că nicidecum nu își ating efectul scontat de reeducarea și corectare a celor care au săvârșit infracțiuni, și implicit apare un risc mai mare ca persoanele aflându-se în mediul penitenciarelor să recidiveze;

- executând munca neremunerată în folosul comunității, inculpatul va avea un caracter decisiv în atingerea scopului pedepsei penale, și totodată o utilitate publică mult mai benefică. Chiar din punct de vedere economic, statul prin forța sa coercitivă nu va avea cheltuieli de întreținere a unui deținut, în condițiile în care în ziua de azi datorită condițiilor din penitenciare, CEDO a condamnat de nenumărate ori Republica Moldova și statul suportă cheltuieli enorme pentru recompensa oferită față de condamnații, ce își execută pedeapsa în penitenciarele din țara. Mai mult, condamnat fiind la munca neremunerată în folosul comunității, Melișan Oleg, își va aduce un aport benefic statului executând o muncă, decât aflându-se la închisoare și implicit mărinând cheltuielile statului;

- infracțiunea pentru care a fost condamnat este una mai puțin gravă, deci munca neremunerată în folosul comunității este cea mai bună soluție atât pentru a restabili echitatea socială, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni nu doar de către condamnat dar și de alte persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 decembrie 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința primei instanțe.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel, a considerat că instanța de fond corect a stabilit inculpațiilor pedeapsa anume sub formă de închisoare, cu respectarea prevederilor art.364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, precum și în

privința lui Melișan Oleg cu aplicarea art.85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe cu adăugarea parțială a pedepsei stabilite la pedeapsa neexecutată anterior, ordine în care pedepsele inculpaților au fost stabilite în limitele prevederilor legale, pedepse care la părerea instanței de apel, sunt echitabile faptelor infracționale săvârșite, fiind în corespundere cu împrejurările cauzei.

Totodată, instanța de apel a remarcat că nu pot fi reținute afirmațiile invocate de avocatul Vlas Elena privind dezacordul cu sentința instanței de fond, că o consideră neîntemeiată și aspră în latura stabilirii pedepsei, că instanța de fond la emiterea sentinței nu a luat în vedere faptul că inculpatul a recunoscut vina și prejudiciul material, solicitând examinarea cauzei în procedura simplificată și a colaborat chiar de la început cu organul de urmărire penală, are antecedente penale stinse, că partea vătămată nu dorește ca acesta să execute real pedeapsa închisorii, deoarece sunt declarative în circumstanțele stabilite pe caz, or inculpatului ia fost stabilită o pedeapsă în conformitate cu prevederile legale, ținând cont de personalitatea inculpatului Șevciuc Vasili, anterior fiind în conflict cu legea penală, astfel că acestea au fost respinse.

Mai mult, instanța de apel nu a reținut nici afirmațiile invocate de avocatul Vlas Elena cu referire la prevederile art.7, 61 alin. (2), 75 alin. (1) Cod penal, sub aspectul că este oportună aplicarea în privința lui Șevciuc Vasili a prevederilor art.90 Cod penal, or în acest sens instanța de apel a remarcat că, instanța de fond nu a admis derogări de la prevederile menționate.

În acest sens, instanța de apel a mai remarcat că, Șevciuc Vasili anterior a fost tras la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (2) lit.c), d) Cod penal, fiind în consecință condamnat pentru săvârșirea faptei date prin sentința Judecătorei Bălți din 25.11.2016 la o pedeapsă sub formă de 2 ani 7 luni închisoare. Ulterior acesta a fost eliberat din locurile de detenție la data de 28.02.2019 și din nou a comis o infracțiune similară, fapt care atestă că inculpatul este predispus la comiterea infracțiunilor și nu a făcut careva concluzii. În atare situație este inoportună aplicarea prevederilor prin suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În continuare, instanța de apel a respins și afirmațiile invocate în apelul declarat de avocatul Duca Denis în interesele inculpatului Melișan Oleg, cu referire la faptul, că instanța de fond contrar prevederilor cap.VIII al Codului penal, a individualizat într-un mod eronat pedeapsa aplicată lui Melișan Oleg, instanța de judecată nu a argumentat caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoarea față de Melișan Oleg, în deosebi în circumstanțele în care Melișan Oleg și apărarea a pledat pentru aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece acestea sunt de ordin declarativ, or, în circumstanțele stabilite pe caz, sentința instanței de fond a fost motivată în aspectul dat, aceste circumstanțe fiind luate în considerație la

numirea pedepsei, pedeapsa stabilită inculpatului Melișan Oleg este în limitele legii, iar temeuri de atenuare a pedepsei nu s-au stabilit.

Subsecvent, au fost respinse și afirmațiile invocate de avocatul Duca Denis, precum că, supra-aglomerarea penitenciarelor și pedeapsa cu închisoarea, nicidecum nu își ating efectul scontat de reeducarea și corectare a celor care au săvârșit infracțiuni, și implicit apare un risc mai mare ca persoanele aflându-se în mediul penitenciarelor să recidiveze, că condamnat fiind la munca neremunerată în folosul comunității, Melișan Oleg își va aduce un aport benefic statului executând o muncă, decât aflându-se la închisoare și implicit mărin cheltuielile statului, pe motiv că sunt neîntemeiate, declarative și expuse în apărarea inculpatului, care nu este la prima abatere penală, fiind judecat anterior, inclusiv cu stabilirea perioadei de probațiune, după care a comis altă infracțiune, fapt ce impune necesitatea la stabilirea pedepsei potrivit prevederilor art.85 Cod penal, iar careva temeuri de numire a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității față de inculpat nu s-a constatat.

La fel au fost respinse de instanța de apel și afirmațiile invocate în apel, precum că infracțiunea pentru care a fost condamnat Melișan Oleg este una mai puțin gravă, deci munca neremunerată în folosul comunității este cea mai bună soluție atât pentru a restabili echitatea socială, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni nu doar de către condamnat dar și de alte persoane, deoarece sunt declarative și nu constituie temei de aplicare a pedepsei solicitate față de inculpat, care nu este la prima abatere penală, fiind condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 02.11.2017 la pedeapsa sub formă de 2 ani închisoare, cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 2 ani, astfel că în termenul de probațiune stabilit anterior Melișan Oleg, a comis o infracțiune similară, fapt ce impune concluzia că pedeapsa anterioară stabilită sub formă de închisoare cu suspendarea executării pedepsei pentru o perioadă de probațiune nu și-a produs efectul și nu a fost suficientă pentru inculpat, care nu s-a corectat și a comis infracțiunea incriminată.

Având în vedere cele expuse, instanța de apel a notat că, pedeapsă penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă neechitabilă generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Astfel, în opinia instanței de apel, scopul legii penale în speța dată poate fi atins doar prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, care ar atinge

scopul de reeducare a inculpaților, dar și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestora, cât și a altor persoane.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

- avocatul Duca Denis în numele inculpatului Melișan Oleg, care invocând incidența în speță a prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală a solicitat, casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată;

- avocatul Vlas Elena în numele inculpatului Șevciuc Vasili, care invocând incidența în speță a prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii prin care inculpatului Șevciuc Vasili să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate.

5.1. *În motivarea cerințelor sale, avocatul Duca Denis în numele inculpatului Melișan Oleg invocă următoarele aspecte:*

- la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța nu a ținut cont de prevederile art. 321 Cod de procedură penală, or instanța de apel a examinat cauza penală în privința lui Melișan Oleg fără participarea acestuia;

- în situația în care prima instanță prin sentință a dispus aplicarea măsurii preventive sub formă de arest cu anunțarea în căutare a inculpatului, în instanța de apel urma să fie prezentat cel puțin dovada inițierii dosarului de căutare pentru a putea trece la examinarea cauzei în lipsa inculpatului, dar nu a se limita la expedierea citației poștale și aducerii silite;

5.2. *În motivarea cerințelor sale, avocatul Vlas Elena în numele inculpatului Șevciuc Vasili invocă următoarele aspecte*

- instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație motivele invocate de apărare. Nu a fost luat în considerare faptul că inculpatul a recunoscut vina, a colaborat de la început cu organul de urmărire penală, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, nu are antecedente penale, iar partea vătămată nu dorește ca acesta să execute real pedeapsa închisorii;

- instanțele de fond nu au ținut cont de prevederile art. 7, 75-88 Cod penal;

- nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa închisorii, fiind rațional în acest sens aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea hotărârii instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl

admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

După cum rezultă din materialele cauzei, recurenții invocă drept temei pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 5), 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când 4) judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea acestuia era obligatorie potrivit legii; când 5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a inculpatului care, legal citat, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate când 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Examinând argumentele expuse în recursurile ordinare declarate prin prisma temeiurilor de casare invocate de apărare, Colegiul penal constată că acestea și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, din considerentele ce urmează.

Art. 6 din Convenție garantează dreptul persoanei acuzate de a participa în mod efectiv la procesul său penal. Acesta include, inter alia, nu doar dreptul de a fi prezent, ci și dreptul de a asculta și de a urmări procesul. Acest drept face

parte din esența conceptului procedurii contradictorii și poate fi dedus din garanțiile prevăzute de articolul 6 § 3 - „să se apere el însuși”, „să întrebe sau să solicite audierea martorilor” și „să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere”.

Pe lângă cele consemnate, este necesar de a face o precizare substanțială, și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța dată.

Conform art. 412 alin. (3) Cod de procedură penală, judecarea apelului se face cu citarea părților și înmânarea copiilor de pe apel.

Potrivit art. 236 alin. (2) Cod de procedură penală, citarea se va face în așa fel ca persoanei chemate să i se înmâneze citația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte conform citației în fața organului respectiv.

În corespundere cu art. 242 alin. (1) Cod de procedură penală, dovada de primire a citației trebuie să cuprindă numărul dosarului penal, denumirea organului de urmărire penală sau a instanței care a emis citația, numele, prenumele și calitatea procesuală a persoanei citate, precum și data pentru care este citată. Dovada de primire trebuie să cuprindă, de asemenea, data înmânării citației, numele, prenumele, calitatea și semnătura celui ce înmânează citația, certificarea de către acesta a identității și a semnăturii persoanei căreia i s-a înmânat citația, precum și indicarea calității acesteia.

Conform jurisprudenței naționale, judecarea apelului se face cu citarea inculpatului, căruia trebuie să i se înmâneze o citație, iar adeverința cu indicația datei primirii se restituie instanței de judecată. Lipsa adeverinței sau neînștiințarea instanței de către inculpat despre imposibilitatea de a se prezenta constituie temei pentru stabilirea altui termen de judecată. Situația când lipsește dovada de înmânare a citației, primirea căreia inculpatul o contestă, constituie citarea ilegală a acestuia, cât și un motiv de casare a hotărârii judecătorești.

Din conținutul art. 321 Cod de procedură penală, (1) Judecarea cauzei în primă instanță și în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

(2) Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul:

- 1) când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță;
- 2) când inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui sau de administrația locului de detenție a acestuia;
- 3) examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.

(4) În caz de neprezentare a inculpatului în instanță, judecarea cauzei se amână, cu excepția cazurilor enumerate.

Aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii nu au fost respectate de către instanța de apel.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, instanța de apel a citat (f.d. 210-213, vol. I) inculpații la ședința de judecată preconizată pentru data de 23 septembrie 2020, însă pe adeverințele de pe avizele de recepție, au fost indicate mențiunile „nereclamat” și „nu locuiește la adresa indicată”.

Subsecvent, prin încheierile protocolare din 23 septembrie 2020 și 04 noiembrie 2020, instanța de apel a dispus aducerea silită a inculpaților Melișan Oleg și Șevciuc Vasili la ședințele instanței de apel, însă potrivit rapoartelor angajaților IP Bălți și IP Sângerei, inculpații nu au fost depistați la locul lor de trai.

Astfel, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 09 decembrie 2020 (f.d. 241-242, vol. I) instanța de apel, verificând prezența participanților la proces, a stabilit că inculpații nu s-au prezentat la ședința de judecată stabilită, menționând în acest sens că, *„Se consideră posibilă examinarea cauzei în lipsa inculpaților. Având în vedere faptul că apelurile declarate sunt în favoarea inculpaților, urma să aibă diligență și să se intereseze de soarta dosarului”*.

Raportând circumstanțele nominalizate la normele de drept expuse supra, Colegiul penal atestă că, instanța de apel, dispunând examinarea cauzei în lipsa inculpaților, nu a dispus de probe verosimile că Melișan Oleg și Șevciuc Vasili au renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecarea cauzei în ordine de apel, or în acest sens nu au fost prezentate probe incontestabile în privința întreprinderii tuturor măsurilor necesare cu privire la prezentarea inculpaților în instanță.

În aceste condiții, instanța de recurs, reține că instanța de apel derogând de la prevederile menționate supra, nu a întreprins toate măsurile posibile în vederea asigurării prezenței inculpaților în ședințele de judecată a instanței de apel, fapt ce a dus la lezarea drepturilor inculpaților la un proces echitabil, sub aspectul că aceștia au fost lipsiți de dreptul de a participa în apel, de a se pronunța asupra apelului personal.

Generalizând cele expuse, Colegiul penal reamintește că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (*hotărârea CtEDO Artico vs Italia, din 13 mai 1980, § 33*), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real „ascultate”, adică în mod corect examinate de către instanța sesizată.

Altfel spus, art. 6 CEDO implică mai ales în sarcina „instanței” obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (*hotărârile CtEDO Perez vs Franța § 80 și Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, § 59*).

8. La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să efectueze operațiunea de individualizare a pedepsei în conformitate cu rigorile legale, să se pronunțe motivat și întemeiat asupra posibilității aplicării față de aceștia a instituției de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și în dependență de situația constatată să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417-419 Cod de procedură penală., să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Vlas Elena în numele inculpatului Șevciuc Vasili și de către avocatul Duca Denis în numele inculpatului Melișan Oleg, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 decembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Șevciuc Vasili xxxx și Melișan Oleg xxxx*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **30 iulie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion